

Riksdagens snabbprotokoll 2026/27:10

SVERIGES
RIKSDAG

Onsdagen den 21 oktober 2026

Kl. 09.00–09.28

Det justerade protokollet utkommer inom tre veckor eller vid den tidpunkt som talmannen bestämmer. Talare som vill göra anmärkningar mot snabbprotokollet ska anmäla detta senast kl. 12.00 den tredje vardagen efter sammanträdet.

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 30 september justerades.

§ 2 Avsägelse

Förste vice talmannen meddelade att *Alexander Rosenberg* (M) av sagt sig uppdraget som ersättare i riksdagen.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 3 Anmälan om ersättare

Förste vice talmannen anmälde att *Leif Gripestam* (M) inträtt som ersättare för *Josefin Malmqvist* (M) under tiden för hennes ledighet den 20 oktober–19 november.

§ 4 Anmälan om efterträdare

Förste vice talmannen meddelade att Moderaternas partigrupp anmält *Hanna Netterberg* som suppleant i finansutskottet.

Förste vice talmannen förklarade vald till

suppleant i finansutskottet
Hanna Netterberg (M)

§ 5 Anmälan om faktapromemoria

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott: 2026/27:FPM6 Förordning om det europeiska socialförsäkringskortet (ESSPASS) COM(2026) 980 till socialförsäkringsutskottet

§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

COM(2026) 569 till näringsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 15 december*.

COM(2026) 992 och COM(2026) 995 till utbildningsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 15 december*.

§ 7 Ändring i statens budget för 2026 – Bemyndigande om ekonomiska åtaganden för beräkningskraft

Finansutskottets betänkande 2026/27:FiU12

Ändring i statens budget för 2026 – Bemyndigande om ekonomiska åtaganden för beräkningskraft föredrogs.

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras trots att det varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det skulle behandlas.

Anf. 1 EVA LINDH (S):

Fru talman! Vi socialdemokrater står bakom att Sverige ökar sina åtaganden för att säkra tillgången till avancerad beräkningskraft. Det är viktigt för svensk forskning, för våra företag och för möjligheten att utveckla en modern och effektiv offentlig sektor.

AI förändrar redan vår ekonomi och vårt samhälle. Den kan bidra till nya läkemedel, snabbare forskning, smartare industriproduktion och bättre offentliga tjänster. Den kan hjälpa företag att utveckla nya produkter, effektivisera sin verksamhet och skapa jobb. Inom välfärden kan AI bidra till att frigöra tid för personalen, så att mer tid kan ägnas åt människor. Samtidigt ska vi naturligtvis också skydda oss och reglera de negativa konsekvenserna av AI.

För att kunna utveckla och använda AI krävs det dock beräkningskraft. Det är en strategisk resurs, och

tillgången till den påverkar vilka länder som kan leda utvecklingen. Det här förslaget handlar om att säkerställa att vi i Sverige kan ha beräkningskapacitet för forskning, för innovation, för offentlig sektor och för näringsliv.

Den som har tillgång till beräkningskraft har också bättre förutsättningar att utveckla den nya tekniken. Sverige och Europa behöver därför investera i den här infrastrukturen och minska vårt beroende av andra delar av världen.

Genom Euro HPC kan vi tillsammans med andra europeiska länder stärka vår kapacitet och skapa bättre förutsättningar för forskning och innovation. Att möjliggöra för AI-gigafabriker i Europa är en satsning som vi anser att Sverige ska vara en del av.

Det handlar om Europas självständighet. I dag är en stor del av världens AI-kapacitet koncentrerad till USA och Kina. Genom europeiskt samarbete kan vi stärka vår konkurrenskraft, minska sårbarheten och få större möjligheter att själva påverka hur tekniken utvecklas och används. Euro HPC är ett viktigt steg i den riktningen.

Det är därför vi socialdemokrater säger ja till att Sverige ska kunna göra dessa åtaganden. Vi ser värdet av att investera i framtidens forskning, innovation och konkurrenskraft. Men vi ser också att teknikutvecklingen måste komma hela samhället till del. AI ska skapa vinster för enskilda företag men också bidra till högre produktivitet, fler jobb och en välfärd som fungerar bättre för människor.

Fru talman! Det är dock anmärkningsvärt hur regeringen har hanterat frågan. Regeringen har haft ansvaret för att bereda ärendet och skapa förutsättningar för ett väl underbyggt beslut. Men frågan har nu kommit till riksdagen utan att regeringen har gjort det förberedelsearbete som hade behövts.

Nu måste riksdagen ta ansvar för att möjliggöra ett åtagande som är strategiskt viktigt för Sverige. Men regeringens bristande hantering får inte stå i vägen för Sveriges möjligheter. Vi måste kunna hålla två tankar i huvudet samtidigt och trots det nu ta ansvar för Sveriges framtid.

Därför röstar vi socialdemokrater ja till att Sverige ska kunna göra dessa åtaganden. Vi gör det för svensk forskning, för våra företag, för välfärden och för Sveriges konkurrenskraft, så att Sverige och Europa ska stå starkare i den globala AI-utvecklingen.

(Applåder)

Anf. 2 IDA DROUGGE (M):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag om extra ändringsbudget.

Normalt sett ska vi inte behöva fatta beslut om extra ändringsbudgetar över huvud taget. Vi försöker vara restriktiva med det. De senaste åren, med pandemin och kriget i Ukraina, har detta dock ökat. Det kommer vi inte ifrån. Men trots den ökningen är det ovanligt att vi lägger fram extra ändringsbudgetar och har behov av att göra det så här nära in på en ordinarie budgetprocess.

I det här fallet bygger det på att vi behöver förhålla oss till en tidsfrist. Förslaget vi hanterar handlar om att vi ska kunna upphandla beräkningskraft tillsammans med andra: med EU-kommissionen och framför allt med Finland. Då behöver vi förhålla oss till de tidsfrister som finns. Det hade därför inte gått att invänta den ordinarie budgetprocessen.

Vår förmåga att hantera och processa information blir bara viktigare, och potentialen i detta växer enormt. Att inte ha beräkningskraft som ägs av svenska och europeiska företag och inte ha servrar och datacenter i Sverige och Finland skulle för svensk del göra att det blir väldigt svårt för offentlig sektor, våra myndigheter och de som hanterar känslig information och personuppgifter att dra nytta av den teknikutveckling som det privata kan nyttja och som våra grannländer och världen i övrigt utnyttjar. Sverige skulle halka efter.

Det skulle mycket riktigt försämrats, och vi skulle inte kunna ta tillvara de möjligheter som finns inom välfärden. Vi skulle inte heller kunna upprätthålla säkerheten.

Att ha datacenter och beräkningskraft handlar om AI, men det handlar långtifrån bara om AI. I Sverige har vi haft de här behoven länge. Vi använder beräkningskraft för att kunna simulera väder och för att veta hur våra satelliter rör sig och hur galaxer rör sig. Vi testar läkemedel i datorer, innan vi testar på oss människor, för att se hur molekyler reagerar med varandra på kemisk nivå.

Det finns alltså ett oändligt antal situationer där vi redan i dag använder beräkningskraft. Det som händer nu handlar just om att det finns ytterligare många fler situationer som vi behöver göra det i. Det handlar också om att kunna förhindra cyberattacker och upptäcka om personer, organiserad brottslighet eller andra makter försöker utnyttja vårt välfärdssystem. Det kan gälla pensionsutbetalningar och bidragsutbetalningar. Det handlar om vår möjlighet att motverka det – att upptäcka och förebygga det.

Vi menar att detta är absolut nödvändigt, och för att möjliggöra det kan man inte bara förlita sig på datahallar och serverhallar som ägs av andra länder eller företag som har sina säten i andra länder. Därför yrkar vi bifall till den extra ändringsbudgeten.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 11.)

§ 8 Framtidssäkring av elräkningar i unionen

Näringsutskottets utlåtande 2026/27:NU8
Framtidssäkring av elräkningar i unionen
(COM(2026) 600)
föredrogs.

Anf. 3 ANDERS ÅDAHL (C):

Fru talman! Näringsutskottet har prövat principen om subsidiaritet vad gäller kommissionens förslag om framtidssäkring av elräkningar i unionen. Ett helt enigt utskott, det vill säga samtliga åtta partier i riksdagen, har landat i att kommissionens förslag strider mot denna princip.

Våra invändningar gäller särskilt den långtgående harmoniseringen och detaljregleringen av elnätstarif-fer samt de föreslagna bestämmelserna om energibe-skattning. Kommissionen har inte i tillräcklig utsträck-ning visat att målen inte kan uppnås av medlemssta-terna själva. Jag vill dock tillägga att ett effektivt ut-nyttjande av de europeiska elnäten har betydelse för EU:s konkurrenskraft, försörjningstrygghet och fort-satta elektrifiering. Elmarknaderna är nära samman-länkade, och åtgärder i en medlemsstat kan få direkta konsekvenser för andra medlemsstater.

Vi välkomnar att kommissionens förslag skapar tydligare hantering av nätanslutningar vid kapacitets-brist, och vi välkomnar åtgärder för ökad samordning av datautbyte och utveckling av smarta och digitala nätlösningar. Men icke förty: Enligt ett enigt närings-utskott strider kommissionens förslag mot subsidiari-tetsprincipen.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 11.)

§ 9 Hörande och tillfälligt överförande vid hand-läggning av en arresteringsorder

Justitieutskottets betänkande 2026/27:JuU2
Hörande och tillfälligt överförande vid handläggning
av en arresteringsorder (prop. 2025/26:285)
föredrogs.

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras trots att det varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det skulle behandlas.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

(Beslut fattades under § 11.)

§ 10 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till ändringar av direktiv vad gäller regel-förenklingar på direktbeskattningens område

Skatteutskottets utlåtande 2026/27:SkU9
Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till
ändringar av direktiv vad gäller regelförenklingar
på direktbeskattningens område (COM(2026)
560)
föredrogs.

Anf. 4 MATHIAS TEGNÉR (S):

Fru talman! Det europeiska samarbetet är en av Sveriges största tillgångar. Genom den gemensamma marknaden skapar vi förutsättningar för handel, inve-steringar, tillväxt och arbetstillfällen.

Det europeiska samarbetet bygger dock på en vik-tig princip: Beslut ska fattas på rätt nivå. Det som bäst beslutas gemensamt ska vi också besluta gemensamt, men det som bäst beslutas på nationell nivå ska natur-ligtvis beslutas just nationellt. Detta är kärnan i subsi-diaritetsprincipen. Subsidiaritetsprincipen handlar alltså om att beslut ska fattas på rätt nivå, och det är precis det som det här betänkandet handlar om.

Fru talman! Europeiska kommissionen har presen-terat ett omfattande paket med förslag för att förenkla skattereglerna inom unionen, och det är i grunden en välkommen ambition. Vi behöver minska den onödiga administrationen, och vi behöver skapa tydligare spel-regler för företag som verkar över nationsgränserna. Vi behöver också stärka Europas konkurrenskraft.

Förenklingar får dock aldrig bli ett självändamål, och framför allt får förenklingar inte bli en förevänd-ning för att flytta politisk makt från medlemsstaterna till EU. Skatter är inte bara en fråga om administration, utan skatter handlar om hur vi finansierar vår gemen-samma välfärd. Skatter handlar om vilka investeringar vi ska göra i vårt land. Skatter handlar om hur vi för-delar samhällets resurser, och i så måtto handlar skatter ytterst om demokrati.

Vidare, fru talman, vet vi att innovationskraften och tillväxten varierar väldigt i olika europeiska län-der. Det får inte heller bli så att länder med inneboende tillväxtproblem inte adresserar dem utan i stället hop-pas att EU och EU-kommissionen ska lösa just deras problem genom överstatliga lösningar. Det innebär nämligen att man kringskär den svenska autonomin och våra frihetsgrader här, och så kan vi inte ha det.

Fru talman! Det är just i ljuset av subsidiaritetsprin-cipen som skatteutskottet har granskat kommissionens förslag. Det handlar om det svängiga ämnet regel-förenklingar på direktbeskattningens område och kal-las ibland Omnibus XI. Förslagen i detta paket är många, och det är svårt att adressera dem samlat.

Ett av förslagen som är ytterst tveksamt ur subsidi-aritetssynpunkt handlar om att införa gemensamma europeiska minimiregler för skattemässiga avdrag för forskning och utveckling. Att stimulera forskning och utveckling är viktigt – det råder det ingen som helst tvekan om – men frågan är varför just dessa skattereg-ler måste harmoniseras på europeisk nivå.

Kommissionen beskriver förslaget som en förenk-ling, men i själva verket handlar det om att införa ge-mensamma regler på ett område där medlemsstaterna hittills har kunnat bestämma själva. Det är en princi-piellt viktig skillnad. Vi socialdemokrater konstaterar att kommissionen inte har visat varför målen inte kan uppnås nationellt. Liknande invändningar finns mot andra delar av paketet, där medlemsstaternas hand-lingsutrymme begränsas utan att man nödvändigtvis motiverar varför man vill gå den vägen.

Fru talman! Låt mig vara väldigt tydlig och understryka en sak: Att värna den nationella beskattningsrätten betyder inte att vi socialdemokrater säger nej till europeiskt skattesamarbete – tvärtom. När internationella företag kan flytta vinster över gränserna, när skatteundandragande undergräver våra gemensamma resurser och när skattekonkurrens riskerar att urholka våra skattebaser behövs internationellt samarbete.

Där har vi socialdemokrater varit beredda att gå före, och tyvärr har vi ibland under den senaste mandatperioden tvingats driva Tidöregeringen framför oss. Här måste vi hålla två tankar i huvudet samtidigt: Å ena sidan ska vi samarbeta där samarbetet gör oss starkare. Å andra sidan måste vi också värna medlemsstaternas demokratiska rätt att själva utforma sin skattepolitik.

För mig som socialdemokrat är detta en viktig princip. Det handlar ytterst om att svenska väljare också i framtiden ska kunna avgöra hur vi finansierar skolan, sjukvården, försvaret, polisen och äldreomsorgen.

Fru talman! Jag vill också säga några ord om den moderatledda övergångsregeringens hantering av detta ärende, för här finns någonting som jag faktiskt tycker är lite svårt att förstå.

I sin faktapromemoria slår regeringen fast att medlemsstaternas beskattningsrätt måste värnas. Det är naturligtvis fullt rimligt; vi socialdemokrater delar såklart detta. Övergångsregeringen konstaterar vidare att kommissionens förslag i vissa delar innebär harmonisering på nya områden. Jag delar den bedömningen. Den är helt enkelt korrekt.

Det jag, precis som ett enigt skatteutskott, ifrågasätter är hur man kan komma fram till dessa slutsatser – alltså att förslaget från kommissionen i vissa delar verkar vara någonting annat än rena förenklingar och någonting som i stället faktiskt verkar riskera att komplicera lagstiftningen – och trots dessa invändningar landa i att det inte finns skäl att ifrågasätta förslagets förenlighet med subsidiaritetsprincipen. Det blir konstigt. Jag tycker att det är märkligt, för vad är egentligen poängen med subsidiaritetsprövningen om vi identifierar tydliga problem men ändå väljer att inte reagera?

Här har ett enigt skatteutskott glädjande nog dragit en annan slutsats än regeringen. Utskottet har gjort en självständig prövning och landat i att delar av kommissionens förslag faktiskt strider mot subsidiaritetsprincipen. Det är bra och viktigt och visar också varför vi har en riksdag som självständigt ska granska såväl kommissionens förslag som regeringens bedömningar.

Fru talman! Ett starkt Europa kräver både gemensamma lösningar och respekt för medlemsstaternas självbestämmande. Därför är jag helt enig med skatteutskottets slutsats att kommissionens förslag i vissa delar strider mot subsidiaritetsprincipen. Ett starkt Europa behöver inte bara starka gemensamma institutioner utan även självständiga nationella parlament som vågar värna sina befogenheter.

Fru talman! Avslutningsvis säger alltså vi socialdemokrater ja till europeiskt samarbete när det behövs och är rimligt. Vi säger ja till förenklingar som faktiskt

förenklar, och vi säger ja till gemensamma insatser mot internationell skatteflykt.

Men vi måste också våga säga nej. Vi säger nej när kommissionen går längre än vad som är nödvändigt. Det är inte att vara emot Europa, utan det är att ta ansvar för hur det europeiska samarbetet ska fungera.

Med detta yrkar jag bifall till skatteutskottets förslag i utlåtandet.

(Applåder)

Anf. 5 ALEXANDER SVENSSON (M):

Fru talman! Jag vill inleda med att yrka bifall till utskottets förslag.

Det är inte alla gånger lätt att bedriva företag. Ofta möter man olika former av lagstiftning och regelverk som man ska förhålla sig till. Det handlar om alltifrån kommunernas myndighetsutövning gällande bygglov till europeisk och nationell lagstiftning, där vissa regelverk är betydligt snårigare än andra. Ska vi få fler företag och därmed fler arbetstillfällen måste det vara enkelt att bedriva företag.

Fru talman! Vi moderater välkomnar den ambition att förenkla regelbördan för företag som EU gör inom ramen för de så kallade Omnibuspaketen. Färre administrativa bördor och tydligare regelverk stärker företagens konkurrenskraft, främjar investeringar och bidrar till tillväxt.

Samtidigt finns det en viktig princip som vi måste värna, nämligen medlemsstaternas rätt att själva utforma sin direkta beskattning. Skatter är inte bara en teknisk fråga utan en grundläggande del av varje lands ekonomiska politik och finansieringen av välfärden.

Ett enigt skatteutskott menar att kommissionen går för långt när den föreslår en gemensam miniminivå för avdrag för forskning och utveckling. Det här handlar inte om att förenkla befintliga regler utan om att harmonisera ett nytt område där medlemsstaterna hitintills haft frihet att utforma sina egna lösningar.

Vi är också kritiska till andra delar av förslaget där medlemsländernas handlingsutrymme begränsas utan att kommissionen tydligt har visat att det är nödvändigt för att uppnå målet om just förenkling.

Fru talman! Förenkling är bra. Ökad konkurrenskraft är viktigt. Men subsidiaritetsprincipen måste respekteras. Beslut ska fattas så nära medborgarna som möjligt. EU ska inte ta över ansvar som bättre hanteras av medlemsstaterna själva.

Därför står vi bakom utskottets förslag att riksdagen lämnar ett motiverat yttrande om att delar av kommissionens förslag inte är förenliga med subsidiaritetsprincipen.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

(Applåder)

Anf. 6 FRIDA TÅNGHAG (V):

Fru talman! Jag ska börja med att be om ursäkt för min röst – jag var på fotboll i helgen, och vi vann faktiskt. Jag ska dock fatta mig kort och inte förlänga debatten.

EU:s påverkan på det svenska skattesystemet är inget vi ska ta lättvindigt på, och förslag behöver noga beaktas. Utskottet bedömer att delar av det som anges i förslaget om regelförenklingar på direktbeskattningens område borde ligga inom Sveriges egen kompetens. De skulle inte heller bidra till några förenklingar. Således bör grundprincipen gälla, nämligen att Sverige i egenskap av medlemsstat har mandat över det egna skattesystemet.

Detta är den åsikt som utskottet skickar med i dag och som också kommer att antas av riksdagen.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 11.)

§ 11 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

FiU12 Ändring i statens budget för 2026 – Bemyndigande om ekonomiska åtaganden för beräkningskraft

Kammaren biföll utskottets förslag.

NU8 Framtidssäkring av elräkningar i unionen

Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU2 Hörande och tillfälligt överförande vid handläggning av en arresteringsorder

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU9 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till ändringar av direktiv vad gäller regelförenklingar på direktbeskattningens område

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 12 Kammaren åtskildes kl. 9.28.

Sammanträdet leddes av förste vice talmannen.

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Avsägelse.....	1
§ 3 Anmälan om ersättare	1
§ 4 Anmälan om efterträdare.....	1
§ 5 Anmälan om faktapromemoria.....	1
§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott.....	1
§ 7 Ändring i statens budget för 2026 – Bemyndigande om ekonomiska åtaganden för beräkningskraft	1
Finansutskottets betänkande 2026/27:FiU12	1
Anf. 1 EVA LINDH (S).....	1
Anf. 2 IDA DROUGGE (M)	2
(Beslut fattades under § 11.)	2
§ 8 Framtidssäkring av elräkningar i unionen	2
Näringsutskottets utlåtande 2026/27:NU8	2
Anf. 3 ANDERS ÅDAHL (C)	3
(Beslut fattades under § 11.)	3
§ 9 Hörande och tillfälligt överförande vid handläggning av en arresteringsorder.....	3
Justitieutskottets betänkande 2026/27:JuU2	3
(Beslut fattades under § 11.)	3
§ 10 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till ändringar av direktiv vad gäller regelförenklingar på direktbeskattningens område.....	3
Skatteutskottets utlåtande 2026/27:SkU9	3
Anf. 4 MATHIAS TEGNÉR (S)	3
Anf. 5 ALEXANDER SVENSSON (M)	4
Anf. 6 FRIDA TÅNGHAG (V).....	4
(Beslut fattades under § 11.)	5
§ 11 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	5
FiU12 Ändring i statens budget för 2026 – Bemyndigande om ekonomiska åtaganden för beräkningskraft	5
NU8 Framtidssäkring av elräkningar i unionen	5
JuU2 Hörande och tillfälligt överförande vid handläggning av en arresteringsorder.....	5
SkU9 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till ändringar av direktiv vad gäller regelförenklingar på direktbeskattningens område	5
§ 12 Kammaren åtskildes kl. 9.28.	5